LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS POLITINIŲ PARTIJŲ IR POLITINIŲ KAMPANIJŲ FINANSAVIMO KONTROLĖS SKYRIAUS

PAŽYMA
DĖL LEIDINYJE „DARBININKŲ BALSAS“ SKLEISTOS INFORMACIJOS VERTINIMO „DRĄSOS KELIAS“ POLITINĖS PARTIJOS POLITINĖS REKLAMOS ASPEKTU

2020 m. gruodžio 3 d. Nr. 3-133 (1.2)
Vilnius

Dėl tyrimo pagrindų

1. Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija (toliau – VRK) 2020 m. rugpjūčio 27 d. elektroniniu pranešimu (reg. Nr. 1-2702 (7.9) gavo 2020 m. rugsėjo mėn. Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos informacinio leidinio „Darbininkų balsas“ Nr. 9 (325) elektroninę versiją.

2. VRK 2020 m. rugsėjo 3 d. posėdžio metu nuspręsta pranešimo informaciją perduoti tirti VRK Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui.

Dėl teisinio reglamentavimo

3. Pagal Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio 8 dalį, *politinė reklama – valstybės politiko, politinės partijos, politinės partijos nario, politinės kampanijos dalyvio, jų vardu ir (ar) interesais bet kokia forma ir priemonėmis už užmokestį ar neatlygintinai politinės kampanijos laikotarpiu ar tarp politinių kampanijų skleidžiama informacija, kuria siekiama paveikti rinkėjų motyvaciją balsuojant rinkimuose ar referendume arba kurios skleidimu propaguojamas valstybės politikas, politinė partija, politinės partijos narys ar politinės kampanijos dalyvis, taip pat jų idėjos, tikslai ar programa*.

4. Įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 2 ir 3 punktuose nustatyta, *kad politine reklama nelaikomi politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai skleidžiami įprastinio pobūdžio informaciniai pranešimai apie valstybės politikų, politinių partijų, kandidatų veiklą, informacija, kuria neraginama nedalyvauti referendume, balsuoti už ar prieš referendumui teikiamo sprendimo priėmimą* (2 punktas), ir *politinės kampanijos laikotarpiu per visuomenės informavimo priemones neatlygintinai, laikantis objektyvumo ir politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumo principų viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų skleidžiama informacija apie rinkimų programas* (3 punktas).

5. Įstatymo 15 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta, kad *politinė reklama turi būti pažymėta nurodant lėšų šaltinį ir aiškiai atskirta nuo kitos skleidžiamos informacijos* (1 dalis*). Politinė reklama, nepažymėta pagal teisės aktų reikalavimus arba pažymėta nesilaikant teisės aktų reikalavimų, laikoma paslėpta politine reklama ir yra draudžiama. Už jos skleidimą taikoma įstatymų nustatyta atsakomybė* (2 dalis).

Dėl leidinyje „Darbininkų balsas“ skleidžiamos informacijos

6. Peržiūrėjus leidinį „Darbininkų balsas“ Nr. 9 (325), nustatyta, kad jame skelbiama informacija apie „Drąsos kelias“ politinės partijos dalyvavimą 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose, įskaitant kandidatų pristatymą, Neringos Venckienės neregistravimą kandidate, taip pat pažymėta nemokama politinė reklama – kvietimas aukomis rinkimuose paremti „Drąsos kelias“ politinę partiją ir N. Venckienę.

7. VRK nario 2020 m. liepos 15 d. sprendimu Nr. PK1-2020LRS-S255 „Drąsos kelias“ politinė partija buvo registruota 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos dalyve.

8. VRK 2020 m. rugsėjo 22 d. raštu kreipėsi į „Drąsos kelias“ politinę partiją (reg. Nr. 2-1354 (7.9) ir Klaipėdos miesto ir apskrities profesinę sąjungą (reg. Nr. 2-1355 (7.9) dėl informacijos pateikimo.

9. 2020 m. rugsėjo 24 d. VRK gautas (reg. Nr. 1-3735 (7.9) Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos atsakymas Nr. A-(3.56.)-20:

9.1. Į klausimą „*koks yra leidinio „Darbininkų balsas“ tikslas, paskirtis ir informacijos skelbimo sąlygos?*“ atsakyta, kad „*leidinyje „Darbininkų balsas“ Nr. 9 (325) publikacijos yra informacinio pobūdžio. Tikslas – skleisti informaciją profesinės sąjungos narių tarpe, informuojant juos apie darbo, ekonomines, socialines sąlygas, darbo įstatymų laikymasis ir kontrolė. <...> Leidinys nėra komercinio pobūdžio, <...> jame skleidžiama informacija apie profsąjungų veiklą, konsultacijos darbo teisės, socialiniais, ekonominiais, politiniais ir kitais klausimais. Taip pat leidinyje kritikuojami valstybės ir valdžios pareigūnai, darbdaviai ir kiti asmenys dėl savo profesinės veiklos ar veiksmų, kurie sukelia Lietuvos piliečiams neigiamas pasekmės, pažeidžia įstatymus, valstybės ir žmonių interesus*“.

9.2. „*Daugumos mūsų profesinės sąjungos narių yra tapę „Drąsos kelias“ politinės partijos nariais. Todėl ir publikuojame kai kuriuos „Drąsos kelias“ straipsnius ir šios partijos lyderių politinio gyvenimo aspektus*“. Su kitais kampanijos dalyviais susijusių leidinyje „Darbininkų balsas“ viešintų publikacijų, politinės reklamos pavyzdžių atsakyme pateikta nebuvo: „*Kitos politinės partijos nesikreipia į mus ir neprašo, kad teiktume darbininkams ir visuomenei informaciją apie jų veiklą*“.

9.3. Į klausimą dėl leidinyje „Darbininkų balsas“ skleistos informacijos (žr. pažymos 12 punkte aprašytus skelbimus ir publikacijas) atsakyta, kad informacija viešinama „*mūsų profsąjungiečiams apie artėjančius LR Seimo rinkimus. Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos iniciatyva „Darbininkų balse“ dedama informacija apie profsąjungos narius-kandidatus į LR Seimą ir kita informacija*“.

9.4. „*Visų visuomeninių, politinių, privačių, juridinių asmenų įkeliama informacija yra nemokama už ją neimamas joks piniginis ar kitoks atlygis*.“

9.5. „*Dėl galimai nepažymėtos reklamos, gal redkolegija nesuprato, ar nežinojo, kad ką reikia ir ką nereikia pažymėti*.“

9.6. „*Pas mus įprasta politinės kampanijos metu informuoti darbuotojus, profsąjungos narius bei politinės partijos narius apie vykstančius pokyčius rinkiminės kampanijos metu. Jokių įkainių pas mus nėra, leidinys leidžiamas kartą per mėnesį ir platinamas nemokamai. Todėl mes neprivalome teikti kokių nors deklaracijų*.“

9.7. Į klausimą „*koks yra leidinio „Darbininkų balsas“ leidimo periodiškumas bei kokia yra vieno egzemplioriaus išleidimo ir (atskirai) viešinimo kaina*“ neatsakyta.

10. 2020 m. spalio 2 d. VRK gautas (reg. Nr. 1-4100 (7.9) „Drąsos kelias“ politinės partijos atsakymas, kuriame nurodyta, kad „*Drąsos kelias“ politinė partija nesiuntė jokių straipsnių „Darbininkų balsui“ ir jam nemokėjo. Tarp „Drąsos kelias“ politinės partijos narių yra ir Profesinės sąjungos narių*“.

11. Išnagrinėjus viešoje erdvėje skelbiamą informaciją apie „Darbininkų balsą“ nustatyta:

11.1. Leidinys „Darbininkų balsas“ yra leidžiamas nuo 1995 m., leidėja – Klaipėdos miesto ir apskrities profesinė sąjunga, platinamas nemokamai 500 egzempliorių tiražu nuo 2019 m. liepos mėn. (300 egz. tiražu nuo 2018 m. gruodžio iki 2019 m. birželio mėn., 100 egz. – iki 2018 m. lapkričio mėn.)[1]. Vadinasi, paskutiniais kalendoriniais metais viešinamo leidinio tiražas padidėjo daugiau kaip pusantro karto per mėnesį.

11.2. Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos įstatuose nurodyta, kad „*Klaipėdos miesto ir apskrities profesinė sąjunga (toliau – KMAPS) yra savarankiška, savaveiksmė profesinė sąjunga. Į KMAPS savo noru jungiasi darbininkai, valstybės tarnautojai, mokslo, meno ir medicinos darbuotojai, dirbantys organizacijose, įmonėse, bendrovėse nepriklausomai nuo jų nuosavybės formų ar žinybinio pavaldumo. <...> Klaipėdos miesto ir apskrities profesinė sąjunga su visais savo struktūriniais padaliniais (skyriais) yra vieninga, nesiekianti pelno profsąjunginė organizacija,* ***nepriklausoma nuo valstybinės valdžios ir valdymo organų, darbdavių, politinių partijų bei kitų organizacijų****. <...> Jos tikslas – kurti bendras socialinės gynybos darbo, darbo apmokėjimo, sveikatos ir saugos darbe bei kitų garantijų efektyvias sistemas, įgalinčias atstovauti ir ginti darbuotojų teises bei interesus, prisideda prie Lietuvos integracijos į Europos Sąjungą bei socialinio dialogo ir partnerystės su Lietuvos Vyriausybe bei darbdaviais ir jų organizacijomis laiko Lietuvos valstybės nepriklausomybės bei žmonių gerovės pagrindinė prielaida. <...> Veiklos teritorija yra Klaipėdos miesto ir apskrities teritorija*“[2].

11.3. Leidinyje „Darbininkų balsas“ skleidžiama ir komercinė reklama, pavyzdžiui, UAB „Akmeka“.

[1] Nuoroda internete http://kmaps.lt/ [žiūrėta 2020-10-16].
[2] Nuoroda internete http://kmaps.lt/?page_id=9 [žiūrėta 2020-10-20].

11.4. Leidinys viešai skleidžiamas elektroniniu formatu leidyklos interneto puslapyje www.kmaps.lt, taip pat atskirais atvejais ir „Drąsos kelias“ politinės partijos interneto puslapyje www.drasoskeliaspartija.lt[3].

12. Leidinio „Darbininkų balsas“ 2020 m. rugsėjo mėn. numerį sudaro 6 puslapiai.

12.1. Leidinio 2 puslapyje buvo paskelbtas skelbimas apie „Drąsos kelias“ politinės partijos dalyvavimą 2020 m. Seimo rinkimuose, pateiktas partijos rinkimų šūkis „Svarbiausia – išdrįsti“, iliustruotas partijos lyderės Neringos Venckienės nuotrauka, „Drąsos kelias“ politinės partijos logotipu Lietuvos Respublikos Seimo pastato nuotraukos fone. Papildomai nurodyta: „*Drąsos kelias” politinė partija 2020 m. rugpjūčio 7 d. pateikė dokumentus Vyriausiajai rinkimų komisijai dalyvauti 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose. Rinkimų kandidatų sąrašą veda buvusi Kauno apygardos teismo teisėja Neringa Venckienė. „Drąsos kelias” partijos sąraše kandidatuoja buvę Lietuvos Respublikos Seimo nariai, teisininkai, verslininkai, profesinių sąjungų atstovai ir nevyriausybinių organizacijų nariai. Daugiamandatėje rinkimų apygardoje kandidatuos 49 „Drąsos kelias” politinės partijos kandidatai*“. Tekstas atspausdintas violetine, su partija siejama spalva.

12.1.1. Skelbimas laikytinas politine reklama.

12.1.2. Skelbimas atskirtas nuo kitos informacijos rėmeliu ir kitokia teksto spalva, bet nepažymėtas teisės aktuose nustatyta politinės reklamos žymėjimo tvarka, priešingai – nurodyta „*Inf. „Darbininkų balsas*“.

12.1.3. Po VRK 2020 m. rugsėjo 22 d. kreipimosi šio skelbimo žymėjimas buvo redaguotas ir dabar Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos interneto puslapyje randamoje elektroninėje leidinio versijoje[4] nurodyta – „Nemokama politinė reklama“.

12.2. „Darbininkų balso“ 3 ir 4 puslapiuose skelbiama „Drąsos kelias“ politinės partijos lyderės Neringos Venckienės publikacija „Neringa Venckienė. Aš turiu teisę dalyvauti rinkimuose“, kurioje N. Venckienė pateikia savo poziciją dėl jos neregistravimo kandidate 2020 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose aplinkybes bei priemones, kurių ji ketina imtis. Publikacijos pabaigoje minima ir „Drąsos kelias“ politinė partija: „*Pabrėžiu, kad kokį sprendimą bepriimtų Vyriausioji rinkimų komisija: registruos mane ar ne, aš dėsiu visas pastangas, kad su „Drąsos kelias“ politine partija į Seimą patektų padorūs, sąžiningi, teisingi asmenys, siekiantys valstybėje reformų. Mano suburta komanda pasiryžusi kurti visavertę, teisingumo ir valdžios tarnystės žmonėms principais grindžiamą valstybę*“. Publikacija iliustruota N. Venckienės ir „Drąsos kelias“ politinės partijos kandidatės į Seimą daugiamandatėje apygardoje Jovitos Pretzsch nuotrauka, po kuria nurodyta: „*Neringa Venckienė ir LPS „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotoja Jovita Pretzsch – kandidatė į Seimą*“.

---

[3] 2019 m. įvairių laikotarpių leidinio numeriai skelbti 5 kartus, 2020 m. – 2 kartus. Iš jų – pažymoje nagrinėjamas 2020 m. rugsėjo mėn. numeris. Nuoroda internete http://www.drasoskeliaspartija.lt/?s=darbinink%C5%B3+balsas [žiūrėta 2020-11-03].

[4] Nuoroda internete http://kmaps.lt/wp-content/uploads/2020/09/DARBININKU-BALSAS-2020-9.pdf [žiūrėta 2020-11-24].

12.2.1. Nors N. Venckienė nebuvo registruota kandidate 2020 m. Seimo rinkimuose, ji, kaip „Drąsos kelias“ politinės partijos lyderė, aktyviai dalyvavo pristatant partijos programą debatuose ir partijos politinėje reklamoje (agitaciniuose siužetuose, plakatuose).

12.2.2. Šioje publikacijoje propaguojama „Drąsos kelias“ politinė partija, ji laikytina politine reklama.

12.2.3. Publikacija „Neringa Venckienė. Aš turiu teisę dalyvauti rinkimuose“ nepažymėta politinės reklamos žyma.

12.3. „Darbininkų balso“ 4 puslapyje skelbiamas kvietimas aukomis rinkimuose paremti „Drąsos kelias“ politinę partiją ir N. Venckienę, iliustruotas partijos logotipu. Šalia kvietimo – N. Venckienės nuotrauka. Skelbimas pažymėtas žyma „*Nemokama politinė reklama*“.

12.4. „Darbininkų balso“ 4 puslapyje pavadinimu „Mūsų kandidatai į Lietuvos Respublikos Seimą daugiamandatėje apygardoje nuo „Drąsos kelias“ politinės partijos“ publikuojamos keturios kandidatų 2020 m. Seimo rinkimų daugiamandatėje apygardoje (Edvardo Šalkausko, Laimos Lukauskienės, Jūratės Prišginienės, Rimo Lukauskio) nuotraukos ir kandidatų pareigų aprašymai.

12.4.1. Kandidatų pristatymas laikytinas politine reklama.

12.4.2. Nepažymėta politinės reklamos žyma.

12.5. „Darbininkų balso“ 5 puslapyje publikuojama nenurodyto autoriaus ir pavadinimo publikacija apie piliečių susitelkimus Vilniuje ir Klaipėdoje, keliant klausimą, „*ar dar gyva Deimantė*“, tekste minima N. Venckienė ir aprašoma išimtinai su „Drąsos kelias“ politine partija sietinų „Garliavos įvykių“ priešistorė ir situacijos sulyginimas su aktualiais Baltarusijoje vykstančiais protestais ir jų malšinimu represijomis. Publikacijoje, be kita ko, nurodyta: „*Grubi fizinė Lietuvos policininkų jėga buvo naudojama ir prieš Deimantės tetą teisėją Neringą Venckienę, tuo metu, 2012-ųjų gegužės 17 d., turėjusią neliečiamumo statusą. <...> Kodėl valdžios atstovus, viršijusius savo įgaliojimus, nepareikalauja teisti? Kodėl S. Skverneliui, kuris vadovavo 240 policininkų šturmui, buvo leista kilti karjeros laiptais ir tapti net premjeru?*“. Publikacija iliustruota keturiomis su publikacijos turiniu susijusiomis nuotraukomis.

12.5.1. Primintina, kad „Drąsos kelias“ politinė partija buvo įregistruota 2012 m. kovo 19 d. Jos įkūrimo pagrindu, remiantis viešoje erdvėje skleidžiama informacija[5], buvo visuomeninio judėjimo „Drąsiaus kelias“ iniciatyva, siekiant kovoti su oligarchija, siūlyti teisėsaugos pertvarką, griežtinti bausmes už valstybinio turto grobstymą, korupciją, pedofiliją, narkotikų kontrabandą ir t. t. N. Venckienė – „Drąsos kelias“ politinės partijos lyderė. Policijos pareigūnų galimos prievartos naudojimas 2012 m. „Garliavos įvykių“ metu ir tuometinio generalinio komisaro bei dabartinio Ministro Pirmininko S. Skvernelio prieštaringas vaidmuo šių įvykių metu yra viešai skleidžiamos „Drąsos kelias“ politinės partijos politinės reklamos akcentai[6].

[5] Nuorodos internete http://www.drasiauskelias.lt/?id,37;news,112; https://kauno.diena.lt/dienrastis/miestas/garliavos-drama-gimdo-nauja-partija-405006 [žiūrėta 2020-11-09].
[6] 2020 m. spalio 5 d. N. Venckienės „Facebook“ paskyroje įkeltas vaizdo įrašas, pažymėtas politinės reklamos žyma. Nuoroda internete https://www.facebook.com/kedyte.neringa/posts/204070647780471 [žiūrėta 2020-11-09].

12.5.2. Publikacija, kurioje politinės kampanijos laikotarpiu akcentuojami išimtinai su „Drąsos kelias“ politine partija susiję įvykiai, laikytina politine reklama.

12.5.3. Publikacija, nepažymėta teisės aktuose nustatyta politinės reklamos žymėjimo tvarka, nurodyta tik „*Inf. Piliečiams*“.

13. 2020 m. rugsėjo 29 d. VRK papildomai elektroniniu pranešimu buvo gauta (reg. Nr. 1-3994 (7.9) 2020 m. spalio mėn. leidinio „Darbininkų balsas“ Nr. 10 (326) elektroninė versija. Peržiūrėjus leidinį, nustatyta:

13.1. 3 ir 5 puslapiuose skelbiama Aurimo Drižiaus publikacija „Teisinė valstybė, bet be teisingumo“, kurioje, kaip ir praėjusiame leidinio numeryje, aptariamos N. Venckienės neregistravimo 2020 m. Seimo rinkimuose aplinkybės ir galimas neregistravimo neteisėtumas. Publikacija iliustruota šaržo paveikslėliu.

13.1.1. Šioje publikacijoje taip pat skleidžiama informacija apie partijos dalyvavimą rinkimuose, rinkimų programą, pakartotinai akcentuojamas partijos lyderės N. Venckienės neregistravimas kandidate, todėl Aurimo Drižiaus publikacija „Teisinė valstybė, bet be teisingumo“ laikytina politine reklama.

13.1.2. Publikacija politinės reklamos žyma nepažymėta.

13.2. „Darbininkų balso“ 4 puslapyje paskelbta publikacija, kurioje nurodyta: „*Gyvatynas nusprendė „Drąsos kelias“ politinės partijos keliamos kandidatės į Lietuvos Respublikos Seimo narius Neringos Venckienės neregistruoti. Tačiau „Drąsos kelias“ politinės partijos kandidatai į LR Seimo rinkimus 2020 m. spalio 11 d. eina su šūkiu: „DRĄSOS KELIAS“ SU VENCKIENE UŽ TEISINGĄ LIETUVĄ!*“ ir papildomai pateikta leidinio redaktoriaus E. Šalkausko nuomonė: „*Nei „konstitucinės dvasios“ nei šis gyvatynas, kurį matote, nei pedofilų klane esantys kai kurie aukšti valdžios ir teisėsaugos pareigūnai nenugalės „Drąsos kelio“ ryžto kovoti už tiesą ir teisingą Lietuvą* <...>“. Publikacija iliustruota tokiu pačiu, kaip ir A. Drižiaus publikacijoje, šaržo paveikslėliu.

13.2.1. Publikacijoje pakartotinai akcentuojamas partijos lyderės N. Venckienės neregistravimas kandidate, taip pat pateikiamas „Drąsos kelias“ politinės partijos rinkimų šūkis, todėl publikacija laikytina politine reklama.

13.2.2. Publikacija politinės reklamos žyma nepažymėta.

13.3. „Darbininkų balso“ 5 puslapyje paskelbtas kvietimas aukomis rinkimuose paremti „Drąsos kelias“ politinę partiją ir N. Venckienę. Skelbimas pažymėtas žyma „*Nemokama politinė reklama*“.

13.4. „Darbininkų balso“ 5 puslapyje paskelbtas skelbimas apie „Drąsos kelias“ politinės partijos Klaipėdos skyriaus priėmimo valandas ir kontaktus.

13.4.1. Iliustruotas politinės partijos logotipu.

13.4.2. Laikytinas politine reklama.

13.4.3. Politinės reklamos žyma nepažymėtas.

13.5. „Darbininkų balso“ 5 puslapyje paskelbta Vytauto Matulevičiaus publikacija „Deja, savo pavargusia ir sočia dvasia šiandien mes esame toli nuo atgimusių baltarusių“, kurioje, kaip ir ankstesnio leidinio numerio publikacijoje, yra pateikiamas „Garliavos įvykių“ sulyginimas su Baltarusijoje vykstančių protestų tramdymu ir vėl minimas S. Skvernelis: „*Ar Garliavos šturmas, surengtas vadovaujant tuometiniam policijos generaliniam komisarui Sauliui Skverneliui, neatkartoja to, ką pastaruoju metu regėjome Baltarusijos miestų gatvėse?*“.

13.5.1. Publikacijos autorius V. A. Matulevičius yra „Drąsos kelias“ politinės partijos keltas kandidatas 2020 m. Seimo rinkimuose. Publikacija iliustruota nuotrauka, kurioje galimai užfiksuoti „Garliavos įvykiai“. To paties turinio įrašą autorius skelbė ir 2020 m. rugpjūčio 19 d. savo „Facebook“ paskyroje[7].

13.5.2. Remiantis 12.5.1 papunktyje išdėstytais argumentais dėl sutampančių akcentų, tai yra „Garliavos įvykių“ minėjimo ir kritikos S. Skverneliui, publikacija, kurioje politinės kampanijos laikotarpiu akcentuojami išimtinai su „Drąsos kelias“ politine partija susiję įvykiai ir todėl propaguojantys partiją, laikoma 2020 m. Seimo rinkimų dalyvės „Drąsos kelias“ politinės partijos politine reklama.

13.5.3. Publikacija politinės reklamos žyma nepažymėta.

14. Pagal Įstatymo 16 straipsnio 4 dalį, *politinės kampanijos laikotarpiu viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai politinę reklamą gali skleisti tik pagal visiems politinės kampanijos dalyviams vienodus įkainius ir sąlygas, pateiktus Vyriausiajai rinkimų komisijai ne vėliau kaip likus 30 dienų iki rinkimų ar referendumo. Viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų pateiktus politinės reklamos įkainius ir sąlygas Vyriausioji rinkimų komisija nedelsdama paskelbia savo interneto svetainėje. Paskelbti politinės kampanijos laikotarpiu taikytini politinės reklamos įkainiai ir sąlygos negali būti teikiami, keičiami prasidėjus politinei kampanijai. Ne vėliau kaip iki politinės kampanijos laikotarpio pradžios politinei reklamai taikytini įkainiai ir sąlygos gali būti pakeisti su Vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimu. Vyriausioji rinkimų komisija įkainius ir sąlygas nedelsdama paskelbia savo interneto svetainėje.*

15. Klaipėdos miesto ir apskrities profesinė sąjunga nėra teisės aktuose nustatyta tvarka VRK deklaravusi įkainių 2020 m. Seimo rinkimų politinės kampanijos laikotarpiui.

16. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 2 straipsnio 81 dalyje nustatyta, kad *viešosios informacijos skleidėjas – visuomenės informavimo audiovizualinėmis priemonėmis paslaugos teikėjas, retransliuotojas, asmuo, teikiantis Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, radijo programų transliuotojas, informacinės visuomenės informavimo priemonės valdytojas ar kitas asmuo, skleidžiantis viešąją informaciją visuomenei ir atsakantis už tos informacijos teisėtumą.* Pagal 87 dalį, ***visuomenės informavimo priemonė*** *– laikraštis, žurnalas, biuletenis ar kitas leidinys, knyga, televizijos programa, radijo programa, kino ar kita garso ir vaizdo studijų produkcija, informacinės*

[7] Nuoroda internete https://www.facebook.com/vytautas.matulevicius.9/posts/3036878599772471 [žiūrėta 2020-11-09].

visuomenės informavimo priemonė ir kita priemonė, kuria viešai skleidžiama informacija. Pagal šį įstatymą visuomenės informavimo priemonei nepriskiriamas oficialus, techninis ir tarnybinis dokumentas, vertybiniai popieriai.

17. Leidinyje skelbiama ne tik profesinėms sąjungoms aktuali, su leidėjo įstatuose nustatyta vykdoma veikla susijusi informacija, bet ir kita, bendro pobūdžio informacija, naujienos, autorinės publikacijos, komerciniai skelbimai, todėl leidinio „Darbininkų balsas“ leidėja Klaipėdos miesto ir apskrities profesinė sąjunga, norėdama skleisti politinę reklamą, turėtų VRK deklaruoti politinės reklamos įkainius ir sąlygas pagal Įstatymo 16 straipsnio 4 dalį.

18. Pagal Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 1 punktą, *be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų apribojimų, rinkimų (referendumo) agitacijos kampanijos etapu draudžiama skleisti politinę reklamą neatlygintinai, išskyrus diskusijų laidas.* Kaip nurodyta šios pažymos 12.3, 13.3 papunkčiuose, leidinio „Darbininkų balsas“ 2020 m. rugsėjo mėn. numerio 4 puslapyje bei po VRK 2020 m. rugsėjo 22 d. kreipimosi į leidyklą ir 2020 m. spalio mėn. numerio 5 puslapyje skleisti žyma „Nemokama politinė reklama“ pažymėti skelbimai.

19. VRK 2018 m. birželio 19 d. sprendimu Nr. Sp-75 patvirtintų Rekomendacijų dėl politinės reklamos skleidimo politinės kampanijos laikotarpiu (toliau – Reklamos rekomendacijos) 3.5 papunktyje nustatyta, kad, politine reklama nelaikoma *trečiųjų asmenų platinama informacija apie politinę partiją, kandidatą, kitus politinės kampanijos dalyvius, kol ji nėra neįprastai dažna arba jai parengti nereikia finansinio indėlio. Siekiant neklaidinti informacijos gavėjų dėl tikrojo informacijos paskelbimo tikslo, rekomenduojama pažymėti nurodant informacijos rengėją (užsakovą) ir finansavimo šaltinį.*

20. Reklamos rekomendacijų 8 punkte numatyta, kad *viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai negali sudaryti išskirtinių sąlygų kuriai nors politinei partijai, kandidatui, politinės kampanijos dalyviui, be to, negali atsisakyti vienodomis sąlygomis sudaryti sutarčių su kuriais nors politine partija, kandidatu ar kitu politinės kampanijos dalyviu.*

21. Reklamos rekomendacijų 12 punkte numatyta, kad *viešoji informacija apie kandidatus, politines partijas ir kitus politinės kampanijos dalyvius visuomenės informavimo priemonėse turi būti pateikiama teisingai, tiksliai ir nešališkai.*

22. Pagal VRK 2019 m. sausio 10 d. sprendimu Nr. Sp-17 patvirtintas Rekomendacijas dėl ne pelno organizacijų skleidžiamos informacijos apie politinės kampanijos dalyvius ir jų rinkimų programas, politine reklama gali būti laikoma, kai sudaromos išskirtinės sąlygos vienam dalyviui (daliai dalyvių); vienų dalyvių simbolikos išskyrimas iš kitų; formuojama išskirtinai teigiama ar neigiama nuomonė apie konkretų dalyvį.

23. Šios pažymos 12, 13 punktuose nurodytos informacijos paskelbimas neatitinka organizacijos paskirties, veiklos tikslų ir uždavinių (žr. 11.1 papunktį), nėra duomenų, kad informaciją paskleidusi Klaipėdos miesto ir apskrities profesinė sąjunga būtų deklaravusi savo politine ideologija pagrįstus veiklos tikslus ir uždavinius, tiriamos informacijos paskelbimas

neatitinka leidyklos įprastos ir tęstinės veiklos, todėl, atsižvelgiant į aplinkybių visumą ir paskleistos informacijos turinį, laikytina, kad 12, 13 punktuose nurodyta informacija leidinio „Darbininkų balsas“ 2020 m. rugsėjo–spalio mėn. numeriuose paskleista siekiant reklamuoti konkretų politinės kampanijos dalyvį, tai yra „Drąsos kelias“ politinę partiją.

Dėl politinės kampanijos išlaidų

24. Įstatymo 14 straipsnio 4 dalies 1 punkte nustatyta, kad *politinės kampanijos išlaidomis pripažįstami politinės kampanijos dalyvio politinės kampanijos laikotarpiu turėtos išlaidos ir prisiimti įsipareigojimai, skirti politinei reklamai ar kitai agitacinei medžiagai gaminti ar platinti bet kokiomis visuomenės informavimo priemonėmis ar bet kokiu kitu viešu būdu*.

25. Įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *prasidėjus politinei kampanijai, visos politinės kampanijos išlaidos gali būti apmokamos tik iš politinės kampanijos sąskaitoje esančių lėšų*.

26. Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje aukos apibrėžiamos kaip *aukų gavėjams neatlygintinai perduoti pinigai, kilnojamieji ar nekilnojamieji daiktai, informacija, turtinės teisės, intelektinės veiklos rezultatai, taip pat kitos turtinės ir neturtinės vertybės, neatlygintinai atlikti veiksmai ir savanoriški darbai, veiksmų rezultatai, skirti savarankiško politinės kampanijos dalyvio politinei kampanijai finansuoti*. Taigi vykdant politinę kampaniją politinės kampanijos dalyviams kaip nepiniginės aukos gali būti neatlygintinai suteiktos paslaugos, atlikti darbai, perduotos turtinės ir neturtinės vertybės ir pan. Tokiu būdu politinės kampanijos dalyvis nepatiria tiesioginių išlaidų, kurias patirtų įsigydamas atitinkamas vertybes, paslaugas, ir negauna lėšų į politinės kampanijos sąskaitą iš nepiniginės aukos teikėjo, tačiau gauna politinei kampanijai vykdyti reikalingas paslaugas ar vertybes, kurios gali būti įkainuotos materialine verte. Nepiniginės aukos, kaip ir piniginės, taip pat turi būti įtraukiamos į apskaitą kaip pajamos.

27. Įstatymo 10 straipsnyje yra keletas reikalavimų aukų apskaitai: *priimant nepiniginę auką ne vėliau kaip per 5 darbo dienas užpildomas aukų lapas* (7 dalis), *ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo aukos gavimo politinės kampanijos iždininkas Vyriausiosios rinkimų komisijos interneto svetainėje skelbiamame viešame aukotojų sąraše paskelbia aukotojo – fizinio asmens – vardą ir pavardę* (10 straipsnio 6 dalis), *prieš priimant auką tikrinama, ar ji atitinka įstatymo reikalavimus* (8 dalis), *politinės kampanijos dalyvis neturi teisės naudoti nepiniginių aukų, jei politinės kampanijos iždininkas nėra užpildęs aukų lapo* (11 dalis).

28. Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos pirmininkas ir jos leidžiamo leidinio „Darbininkų balsas“ redaktorius Edvardas Šalkauskas yra „Drąsos kelias“ politinės partijos keltas kandidatas 2020 m. Seimo rinkimuose.

29. 2020 m. lapkričio 18 d. buvo papildomai kreiptasi į Klaipėdos miesto ir apskrities profesinę sąjungą, teiraujantis, kas konkrečiai yra atsakingas ir priima sprendimus dėl leidinio „Darbininko balsas“ turinio ir jo tinkamumo viešinti, ir tą pačią dieną gautas atsakymas (reg. Nr. 1-5509 (7.9), kuriame nurodyta, kad „*informacinį leidinį „Darbininkų balsas“ leidžia ir koreguoja*

redakcinė kolegija“. Kolegiją sudaro 15 asmenų, iš kurių Rimas Lukauskis ir Jūratė Prišginienė, kuriuos taip pat „Drąsos kelias“ politinė partija kėlė kandidatais. Primintina, kad šie kandidatai pristatyti leidinio rugsėjo mėn. numeryje (žr. šios pažymos 12.4 papunktyje).

30. Taigi Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos, kurios pirmininku yra kandidatas bei partijos skyriaus pirmininkas, leidinyje „Darbininkų balsas“, kurio redaktorius yra tas pats kandidatas ir kurio redakcinėje kolegijoje iš 15 asmenų yra dar du tos pačios partijos kelti kandidatai, politinės kampanijos laikotarpiu neatlygintinai paskelbus „Drąsos kelias“ politinės partijos politinę reklamą, šiai partijai buvo suteikta nepiniginė auka.

31. Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *politinių partijų politinės kampanijos finansuojamos tik iš šių šaltinių: 1) politinės partijos lėšų, gautų iš politinės partijos finansavimo šaltinių ir skirtų politinės partijos, kandidatų ir kandidatų sąrašų politinėms kampanijoms finansuoti; 2) politinės kampanijos laikotarpiu politinės partijos gaunamų pagal šį įstatymą turinčių teisę aukoti fizinių asmenų aukų politinei kampanijai; 3) politinės kampanijos laikotarpiu politinės partijos iš Lietuvos Respublikoje registruotų bankų arba kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje registruoto banko padalinio, veikiančio Lietuvos Respublikoje, gaunamų paskolų; 4) palūkanų už politinės kampanijos sąskaitoje esančias lėšas*.

32. Pagal Įstatymo 7 straipsnio 3 dalį, *finansuoti politinių partijų politines kampanijas kitomis, šiame straipsnyje nenurodytomis, lėšomis draudžiama.* To paties straipsnio 1 dalyje juridinių asmenų aukos nėra nustatytos, todėl laikomos draudžiamu finansavimo šaltiniu.

33. Pagal Įstatymo 12 straipsnio 4 dalį, *asmenims, pagal šį įstatymą neturintiems teisės finansuoti politinės kampanijos dalyvių, draudžiama bet kokia forma juos remti*. Pagal to paties straipsnio 2 dalį, *jeigu nustatoma, kad politinės kampanijos dalyvis priėmė ir panaudojo lėšas ar nepiniginę auką iš kitų, šiame įstatyme nenurodytų, finansavimo šaltinių ar šio įstatymo reikalavimų neatitinkančias aukas, kurių suma viršija mažos aukos sumą, Vyriausioji rinkimų komisija priima sprendimą įpareigoti politinės kampanijos dalyvį panaudotų lėšų ar nepiniginės aukos dydžio sumą per 20 darbo dienų pervesti į valstybės biudžetą, išskyrus atvejus, kai dėl šiurkščių šio įstatymo pažeidimų politinei partijai nebuvo skirti valstybės biudžeto asignavimai.*

34. Klaipėdos miesto ir apskrities profesinė sąjunga yra juridinis asmuo, taigi neturi teisės finansuoti ar kitaip remti politinės kampanijos dalyvių. Todėl pagal Įstatymo 12 straipsnio 2 dalį, „Drąsos kelias“ politinė partija nepiniginės aukos dydžio sumą turėtų pervesti į valstybės biudžetą.

35. Pagal Įstatymo 10 straipsnio 9 dalį, *nepiniginių aukų įvertinimo ir jų tikrosios vertės apskaičiavimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija*.

35.1. Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. 1K-443 patvirtintas Neatlygintinai gauto turto ir paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kuriame reglamentuojama, kokia tvarka įvertinamas neatlygintinai (kaip auka) gautas turtas arba paslauga. Pagal minėto įsakymo 2.4 papunktį, *neatlygintinai gauto turto ir*

paslaugų (nepiniginių aukų) įvertinimo tvarkos aprašą taiko Pelno nesiekiančių juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo taisykles arba Supaprastintos buhalterinės apskaitos tvarkos aprašą taikantys pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, politinių kampanijų dalyviai, įvertindami neatlygintinai gautą turtą ir paslaugas (nepinigines aukas). Pagal Aprašo 8 punktą, <....> *Jei paslaugos vertė nenurodyta, paslauga įvertinama verte, kuri nustatoma pagal tokios paslaugos rinkos kainą. Paslaugos rinkos kaina gali būti nustatoma ir pagal visuomenės informavimo priemonėse skelbiamą tokios paslaugos kainą*.

36. 2020 m. lapkričio 4 d. dėl papildomos informacijos buvo kreiptasi į Klaipėdos miesto ir apskrities profesinę sąjungą ir 2020 m. lapkričio 16 d. gautas atsakymas (reg. Nr. 1-5479 (7.9), kuriame nurodyta, kad „*visi „Darbininkų balsas“ leidiniai leidžiami A3 formatu, nemokamai platinami. Jei kas pageidauja, (asmuo, juridinis asmuo ir panašiai), jų informaciją arba skelbimą, reklamą skelbiame (viešiname) nemokamai*“. Į klausimą „*kokia yra 2020 m. rugsėjo mėn. leidinio „Darbininkų balsas“ egzemplioriaus išleidimo ir (atskirai) viešinimo kaina*“ nebuvo atsakyta.

37. Nustatant leidinyje „Darbininkų balsas“ viešintų 2020 m. Seimo rinkimų dalyvę „Drąsos kelias“ politinę partiją propagavusių skelbimų ir publikacijų vertę, atsižvelgta į kitų viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų VRK deklaruotus politinės reklamos įkainius. Remiamasi į leidinio „Darbininkų balsas“ panašaus tiražo (700 egz.) laikraščio „Giružis“ VRK deklaruotu įkainiu[8] 0,35 Eur / cm^2.

Eil. Nr.	Publikacija, skelbimas	Psl. Nr.	Matmenys, apimtis	Kaina, Eur
„Darbininkų balsas“ Nr. 9 (325)				
1.	Skelbimas apie „Drąsos kelias“ politinės partijos dalyvavimą 2020 m. Seimo rinkimuose	2	16,4 x 17,5 cm, iš viso 287 cm^2	100,45
2.	Neringos Venckienės publikacija „Neringa Venckienė. Aš turiu teisę dalyvauti rinkimuose“	3–4	23,3 x 17,2 cm + 7,7 x 16,6 cm, iš viso 528,58 cm^2	185,00
3.	N. Venckienės nuotrauka ir kvietimas aukomis rinkimuose paremti „Drąsos kelias“ politinę partiją ir N. Venckienę	4	6 x 23,4 cm, iš viso 140,4 cm^2	49,14
4.	„Mūsų kandidatai į Lietuvos Respublikos Seimą daugiamandatėje apygardoje nuo „Drąsos kelias“ politinės partijos“	4	23,9 x 11,9 cm, iš viso 284,41 cm^2	99,54
5.	Publikacija apie piliečių susitelkimus Vilniuje ir Klaipėdoje, keliant klausimą, ar dar gyva Deimantė Kedytė	5	15,4 x 17,3 cm + 8 x 11,7 cm, iš viso 360,02 cm^2	126,01
„Darbininkų balsas“ Nr. 10 (326)				
6.	„Teisinė valstybė, bet be teisingumo“	3–5	8,5 x 12,4 cm + 7,7 x 8,2 cm + 7,5 x 5,7 cm, iš viso 211,29 cm^2	73,95
7.	Publikacija dėl N. Venckienės neregistravimo	4	15,4 x 17,5,	94,33

[8] Nuoroda internete https://www.vrk.lt/politines-reklamos-ikainiai-ir-salygos-2020-sei?srcUrl=reklamIkainiai/kampIkainiaiHtml%3FpkId%3D1324%26zpId%3D18957 [žiūrėta 2020-10-16].

	kandidate su „Drąsos kelias“ politinės partijos rinkimų šūkiu		iš viso 269,50 cm^2	
8.	Kvietimas aukomis rinkimuose paremti „Drąsos kelias“ politinę partiją ir N. Venckienę	5	8 x 11,2 cm, iš viso 89,60 cm^2	31,36
9.	Skelbimas apie „Drąsos kelias“ politinės partijos Klaipėdos skyriaus priėmimo valandas ir kontaktus	5	7,8 x 6 cm, iš viso 46,8 cm^2	16,38
10.	„Deja, savo pavargusia ir sočia dvasia šiandien mes esame toli nuo atgimusių baltarusių“	5	7,9 x 11,2 cm + 7,9 x 6,1 cm, iš viso 136,67 cm^2	47,83
			Iš viso	**823,99**

37.1. „Drąsos kelias“ politinės partijos interesais paskelbtų publikacijų, skelbimų vertė iš viso 823,99 Eur.

38. Įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje numatytos veikos, kurios laikomos šiurkščiais šio įstatymo pažeidimais. Tarp jų *politinės kampanijos dalyvio finansavimas šio įstatymo 12 straipsnyje numatytomis nepriimtinomis aukomis* (1 punktas); *jeigu politinės kampanijos dalyvis priima sprendimus naudoti politinei kampanijai aukas, gautas iš asmenų, kurie neturi teisės finansuoti politinių kampanijų, ar iš neleistinų politinės kampanijos finansavimo šaltinių* (2 punktas).

39. Atsižvelgiant į nedidelę nustatytą nepiniginės aukos, gautos iš neteisėto finansavimo šaltinio, sumą (823,99 Eur), nesiūloma pripažinti, kad „Drąsos kelias“ politinės partijos šiurkščiai pažeidė Įstatymą.

40. Užtikrinant politinės kampanijos dalyvių lygiateisiškumą, Įstatyme nustatyti politinės kampanijos išlaidų limitai ir atsakomybė juos viršijus. Nepiniginių aukų forma gautų paslaugų ar vertybių neįtraukimas į apskaitą kaip politinės kampanijos išlaidų sudarytų sąlygas piktnaudžiauti nepiniginėmis aukomis ir gauti daugiau paslaugų ar vertybių, nei galima būtų gauti jas apmokant iš politinės kampanijos sąskaitos. Į tai atsižvelgdama, VRK nustatė specialią nepiniginių aukų apskaitos tvarką. VRK 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-51 „Dėl Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio formos bei jo užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašas, kurio 26 punkte numatyta, kad gautos nepiniginės aukos registruojamos dviem įrašais: kaip auka ir kaip išlaidos.

41. Įstatymo 17 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad *visos politinės kampanijos pajamos ir politinės kampanijos išlaidos ar prisiimti finansiniai įsipareigojimai registruojami politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje*. To paties straipsnio 7 dalyje numatyta, kad *Politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje, vadovaujantis Vyriausiosios rinkimų komisijos patvirtintu Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašu, nurodomos visos politinės kampanijos pajamos ir išlaidos bei prisiimti įsipareigojimai (pagal išlaidų grupes)*.

42. Nei išlaidos politinei reklamai leidinyje „Darbininkų balsas“, nei Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos nepiniginė auka neregistruotos „Drąsos kelias“ politinės partijos

politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštyje ir politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje.

43. Pagal Politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraščio užpildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto VRK 2016 m. gegužės 18 d. sprendimu Nr. Sp-51 (su vėlesniais pakeitimais) 58 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis žiniaraštyje nenurodė politinės kampanijos pajamų ar išlaidų (ar jų dalies), arba pripažinusi, kad politinės kampanijos dalyviui buvo perduoti daiktai, suteiktos paslaugos laikytini politinės kampanijos pajamomis ar išlaidomis, papildo žiniaraštį, jame nurodydama Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintas politinės kampanijas pajamas ar išlaidas*.

44. Pagal Politinės kampanijos finansavimo ataskaitos pildymo ir pateikimo tvarkos aprašo (patvirtinto VRK 2016 m. birželio 9 d. sprendimu Nr. Sp-82 (su vėlesniais pakeitimais) 30 punktą, *Vyriausioji rinkimų komisija, sprendimu nustačiusi, kad politinės kampanijos dalyvis nenurodė politinės reklamos (ar jos dalies), papildo dalyvio ataskaitą dėl politinės reklamos paskleidimo ir jos finansavimo šaltinių, nurodydama joje Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimu pripažintą politinę reklamą, kurios politinės kampanijos dalyvis nenurodė šioje ataskaitoje*.

45. 2020 m. lapkričio 25 d. VRK pateiktoje 2020 m. Seimo rinkimų politinės kampanijos dalyvės „Drąsos kelias“ politinės partijos politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje nurodytas išlaidų dydis – 7 293,84 Eur. Į Politinės kampanijos finansavimo ataskaitą įtraukus nedeklaruotas lėšas (823,99 Eur) politinei kampanijai finansuoti (nepiniginė auka), didžiausias leistinas politinės kampanijos išlaidų dydis nebūtų viršytas (1 372 000 Eur). Nedeklaruotos politinės kampanijos išlaidos sudarytų 0,06 proc. didžiausio politinės kampanijos išlaidų dydžio.

46. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 92 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad *Lietuvos Respublikos politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatyme, rinkimų įstatymuose ir Lietuvos Respublikos referendumo įstatyme nustatytų politinės reklamos skleidimo reikalavimų nesilaikymas užtraukia baudą viešosios informacijos rengėjų ar skleidėjų vadovams arba kitiems už viešosios informacijos skleidimą ar visuomenės informavimo priemonės turinį atsakingiems asmenims nuo trijų šimtų iki vieno tūkstančio keturių šimtų penkiasdešimt eurų.*

47. Administracinių nusižengimų kodekso 93 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad *aukų politinei kampanijai apskaitos tvarkos pažeidimas užtraukia baudą politinės kampanijos iždininkams ar politinės kampanijos dalyviams nuo vieno šimto penkiasdešimt iki aštuonių šimtų šešiasdešimt eurų*. To paties straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad *politinės kampanijos dalyvio finansavimas ar rėmimas neturint tam teisės užtraukia baudą auką suteikusiam asmeniui nuo vieno šimto penkiasdešimt iki aštuonių šimtų šešiasdešimt eurų ir auką suteikusio juridinio asmens vadovui ar kitam už sprendimo priėmimą atsakingam asmeniui – nuo keturių šimtų aštuoniasdešimt iki trijų tūkstančių eurų.*

48. Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 4 punkte nustatyta, kad *administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir*

administracinių nusižengimų protokolus surašo Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas ir šios komisijos nariai ar Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko įgalioti valstybės tarnautojai – dėl šio kodekso <...> 92, 93 <...> straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūloma:

1. Pripažinti 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo politinės kampanijos dalyvės „Drąsos kelias“ politinės partijos politine reklama leidinyje „Darbininkų balsas“ Nr. 9 paskelbtas publikacijas ir skelbimus:

1.1. skelbimą apie „Drąsos kelias“ politinės partijos dalyvavimą 2020 m. Seimo rinkimuose;

1.2. Neringos Venckienės publikaciją „Neringa Venckienė. Aš turiu teisę dalyvauti rinkimuose“;

1.3. „Drąsos kelias“ politinės partijos kandidatų pristatymą „Mūsų kandidatai į Lietuvos Respublikos Seimą daugiamandatėje apygardoje nuo „Drąsos kelias“ politinės partijos“;

1.4. publikaciją apie piliečių susitelkimus Vilniuje ir Klaipėdoje, keliant klausimą, ar dar gyva Deimantė Kedytė.

2. Pripažinti 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo politinės kampanijos dalyvės „Drąsos kelias“ politinės partijos politine reklama leidinyje „Darbininkų balsas“ Nr. 10 paskelbtas publikacijas ir skelbimus:

2.1. Aurimo Drižiaus publikaciją „Teisinė valstybė, bet be teisingumo“;

2.2. publikaciją dėl N. Venckienės neregistravimo kandidate su „Drąsos kelias“ politinės partijos rinkimų šūkiu;

2.3. informacinį skelbimą apie „Drąsos kelias“ politinės partijos Klaipėdos skyriaus priėmimo valandas ir kontaktus;

2.4. Vytauto Matulevičiaus publikaciją „Deja, savo pavargusia ir sočia dvasia šiandien mes esame toli nuo atgimusių baltarusių“.

3. Pripažinti 1 ir 2 punktuose nurodytą politinę reklamą paslėpta politine reklama.

4. Pripažinti 1 ir 2 punktuose nurodytos politinės reklamos skleidimo išlaidas „Drąsos kelias“ politinės partijos 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis:

4.1. skelbimą apie „Drąsos kelias“ politinės partijos dalyvavimą 2020 m. Seimo rinkimuose – 100,45 Eur;

4.2. Neringos Venckienės publikaciją „Neringa Venckienė. Aš turiu teisę dalyvauti rinkimuose“ – 185 Eur;

4.3. „Drąsos kelias“ politinės partijos kandidatų pristatymą „Mūsų kandidatai į Lietuvos Respublikos Seimą daugiamandatėje apygardoje nuo „Drąsos kelias“ politinės partijos“ – 99,54

Eur;

4.4. publikaciją apie piliečių susitelkimus Vilniuje ir Klaipėdoje, keliant klausimą, ar dar gyva Deimantė Kedytė, – 126,01 Eur;

4.5. Aurimo Drižiaus publikaciją „Teisinė valstybė, bet be teisingumo“ – 73,95 Eur;

4.6. publikaciją dėl N. Venckienės neregistravimo kandidate su „Drąsos kelias“ politinės partijos rinkimų šūkiu – 94,33 Eur;

4.7. informacinį skelbimą apie „Drąsos kelias“ politinės partijos Klaipėdos skyriaus priėmimo valandas ir kontaktus – 16,38 Eur;

4.8. Vytauto Matulevičiaus publikaciją „Deja, savo pavargusia ir sočia dvasia šiandien mes esame toli nuo atgimusių baltarusių“ – 47,83 Eur.

5. Pripažinti leidiniuose „Darbininkų balsas“ nemokama pažymėtos politinės reklamos skleidimo išlaidas „Drąsos kelias“ politinės partijos 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos išlaidomis:

5.1. N. Venckienės nuotrauka ir kvietimas aukomis rinkimuose paremti „Drąsos kelias“ politinę partiją ir N. Venckienę – 49,14 Eur;

5.2. Kvietimas aukomis rinkimuose paremti „Drąsos kelias“ politinę partiją ir N. Venckienę – 31,36 Eur.

6. Pripažinti Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos nepinigine auka (823,99 Eur) 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos dalyvei „Drąsos kelias“ politinei partijai už neatlygintiną politinės reklamos skleidimą.

7. Pripažinti, kad Klaipėdos miesto ir apskrities profesinė sąjunga pažeidė Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo:

7.1. 12 straipsnio 4 dalį, suteikdama nepiginę auką „Drąsos kelias“ politinei partijai;

7.2. 15 straipsnio 1 dalį – skleisdama 1 ir 2 punktuose nurodytą nepažymėtą politinę reklamą;

7.3. 16 straipsnio 2 dalies 1 punktą – neatlygintinai skleisdama politinę reklamą politinės kampanijos laikotarpiu;

7.4. 16 straipsnio 4 dalį – skleisdama politinę reklamą politinės kampanijos laikotarpiu Vyriausiajai rinkimų komisijai nepateikusi įkainių.

8. Pripažinti, kad finansuojant „Drąsos kelias“ politinę kampaniją pažeista Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo:

8.1. 7 straipsnio 3 dalis – finansuojant „Drąsos kelias“ politinės partijos politinę kampaniją neleistinomis juridinio asmens lėšomis;

8.2. 10 straipsnio 7, 8 ir 11 dalys – priimant ir panaudojant nepiniginę auką nebuvo užpildytas aukų lapas;

8.3. 17 straipsnio 6 ir 7 dalys – nepiniginė auka ir išlaidos politinei reklamai neregistruotos „Drąsos kelias“ politinės partijos politinės kampanijos finansavimo ataskaitoje ir apskaitos žiniaraštyje.

9. Nelaikyti 8.1 papunktyje nurodyto pažeidimo šiurkščiu Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo pažeidimu.

10. Įpareigoti „Drąsos kelias“ politinę partiją 6 punkte nurodytą nepiniginės aukos dydžio sumą (823,99 Eur) per 20 darbo dienų pervesti į valstybės biudžetą.

11. Pavesti Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo kontrolės skyriui papildyti „Drąsos kelias“ politinės partijos 2020 m. spalio 11 d. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų politinės kampanijos finansavimo ataskaitą ir politinės kampanijos finansavimo apskaitos žiniaraštį 4 ir 5 punktuose nurodytomis išlaidomis už politinės reklamos skleidimą leidinyje „Darbininkų balsas“ ir 6 punkte nurodyta Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos nepinigine auka.

12. Taikyti administracinę atsakomybę „Drąsos kelias“ politinės partijos pirmininkui ir Klaipėdos miesto ir apskrities profesinės sąjungos pirmininkui.

Vedėja Lina Petronienė

Vyriausiasis specialistas Vytautas Vilys